Europejski tydzień testowania

Europejski Tydzień Testowania ma zachęcić społeczeństwo do wykonania testu na HIV

jako wyrazu troski o własne zdrowie.

Wiele osób myśli, że problem zakażeń HIV (oraz innych chorób przenoszonych drogą płciową) dotyczy jedynie wybranych grup społecznych, co jest oczywiście nieprawdą. Problem ten dotyczy każdego, kto rozpoczął życie seksualne. Często jedna strona nie wie jaką przeszłość seksualną miał partner/partnerka, czy chociaż raz w życiu nie miał kontaktu seksualnego z osobą, która mogła być zakażona HIV. On mógł o tym nie wiedzieć, ponieważ nie da się rozpoznać HIV po wyglądzie. Jedyną metodą rozpoznania zakażenia HIV jest wykonanie testu, jest to wyraz dbania o zdrowie swoje i swojego partnera.

Statystycznie każdego dnia 6 osób w Polsce dowiaduje się o zakażeniu HIV. Szacunki mówią, że około 20% osób żyjących z HIV w Polsce jest nieświadomych faktu swojego zakażenia, a więc mogą zakażać innych. HIV może rozwijać się bezobjawowo przez wiele lat. Wczesne wykrycie zakażenia HIV i szybkie rozpoczęcie leczenia przeciwwirusowego pozwala na długoletnie przeżycie. Podstawą jest jednak profilaktyka i wykonywanie badań diagnostycznych, tak jak w przypadku innych chorób, np. nowotworów piersi czy raka płuc. Jak wskazują statystyki tylko ok. 10-20% dorosłych Polaków chociaż raz w życiu wykonało test na HIV.

Test w kierunku HIV można zrobić anonimowo, bezpłatnie i bez skierowania.

W każdym województwie działa przynajmniej jeden Punkt Konsultacyjno-Diagnostyczny (PKD), w którym można wykonać test w kierunku HIV bezpłatnie, bez skierowania i anonimowo. W dniach 20-27 listopada 2023 r. wiele punktów będzie pracowało częściej i dłużej. Będzie można także skorzystać z poradnictwa nt. HIV/AIDS - skonsultować się z doradcą, który rozwieje wątpliwości i poinformuje, jak się zachowywać, aby nie narazić na zakażenie HIV siebie i innych, a także gdzie udać się po pomoc, jeśli test okaże się pozytywny. Specjalista odpowie też na pytania dotyczące nowoczesnej farmakoterapii, stosowanej coraz częściej profilaktyce przedekspozycyjnej i poekspozycyjnej. W większości PKD można także wykonać test w kierunku HCV i kiły. Adresy i godziny otwarcia punktów testowania są dostępne na stronie internetowej Krajowego Centrum ds. AIDS: www.aids.gov.pl/pkd/.

W Województwie Śląskim Punkt Konsultacyjno-Diagnostyczny mieści się przy Poradni Terapii Uzależnień od Substancji Psychoaktywnych i Współuzależnień - teren Szpitala Specjalistycznego w Chorzowie, ul. Zjednoczenia 10, 41-500 Chorzów. Punkt czynny jest od poniedziałku do czwartku w godzinach od 13.00 do 15.00 oraz w piątek od 9.00 do 12.00.

W ramach Projektu pn. „Profilaktyka HIV/AIDS w Gminie Lyski" prowadzone są działania edukacyjne, których celem jest nie tylko zachęcenie do testowania w kierunku HIV, lecz także obalenie stereotypów i mitów dotyczących wirusa. Należy pamiętać, że ryzyko zakażenia HIV wiąże się z określonymi zachowaniami, a nie przynależnością do danej grupy społecznej, dlatego nie ma grup ryzyka, tylko ludzie podejmują ryzykowne zachowania.

W 2022 roku na świecie*:

- 39 milionów osób żyło z HIV;
- ok. 630 000 osób zmarło z powodu chorób związanych z AIDS;
- wykryto 1,3miliona nowych zakażeń HIV;
- 29,8 miliona osób dorosłych żyjących z HIV otrzymywało terapię antyretrowirusową.

W naszym kraju, według danych Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego PZH – Państwowego Instytutu Badawczego, od wdrożenia badań w 1985 r. do 31 grudnia 2022 r. zakażenie HIV stwierdzono u 30092 osób. Ogółem odnotowano 4013 zachorowań na AIDS, 1471 chorych zmarło.

W połowie listopada 2023 r. leczeniem ARV w Polsce objętych było ok. 19388 tys. pacjentów, w tym 181 dzieci. Leczenie jest prowadzone i finansowane w ramach Rządowego Programu Polityki Zdrowotnej pn. „Leczenie antyretrowirusowe osób żyjących z wirusem HIV w Polsce na lata 2022–2026".

Dane na 30.09.2023

* wg UNAIDS

CO TO JEST HIV?

Zakażenie HIV oznacza, że w organizmie człowieka znajduje się wirus nabytego niedoboru (upośledzenia) odporności. Wirus mnoży się (replikuje) i niszczy układ odpornościowy zakażonej osoby, który po pewnym czasie przestaje chronić organizm przed chorobami. Zakażenie HIV przez wiele lat nie daje charakterystycznych objawów. Jeśli nie zrobi się testu diagnostycznego można nawet przez 10-12 lat nie wiedzieć o tym, że uległo się zakażeniu. Osoba, która nie wie, że żyje z HIV, może zachorować na AIDS. Może też nieświadomie zakażać innych.

CO TO JEST AIDS?

Nieleczone zakażenie HIV prowadzi do rozwoju AIDS, czyli zespołu nabytego niedoboru (upośledzenia) odporności. AIDS to końcowy etap NIELECZONEGO zakażenia HIV. To zespół chorób-występujących u osób żyjących z HIV. Zaliczamy do niego różne infekcje (wirusowe, bakteryjne, grzybicze, pierwotniakowe) i nowotwory. AIDS zwykle diagnozujemy po kilku latach trwania infekcji HIV u osób, które nie wiedzą o swoim zakażeniu lub nie są leczone. Osoby, które wiedzą o swoim zakażeniu objęte są terapią antyretrowirusową, która zapobiega wystąpieniu AIDS. Dlatego warto się testować!

JAK MOŻE DOJŚĆ DO ZAKAŻENIA HIV?

HIV przenosi się wyłącznie z człowieka na człowieka. Do zakażenia dochodzi, gdy płyny ustrojowe zawierające wirusa, takie jak:

- krew lub każda wydzielina z widoczną domieszką krwi (np. ślina z krwią, wymiociny z krwią),
- sperma, preejakulat, wydzielina żeńskich narządów płciowych,
- mleko matki żyjącej z HIV, przedostaną się do organizmu drugiej osoby przez błony śluzowe (śluzówki, np. oka, jamy ustnej, narządów płciowych, odbytu itp.) lub uszkodzoną skórę.

Profilaktyka
HIV/AIDS
w Gminie Lyski

20.11.2023 - 27.11.2023

Europejski Tydzień Testowania w kierunku HIV

Inicjatywa ta rozpoczęta w 2013 r. przez HIV in Europe (obecnie EuroTEST), stała się szeroko rozpoznawalnym wydarzeniem, w którym co roku uczestniczą setki organizacji. To, co zaczęło się jako działanie organizowane na taką skalę raz w roku, teraz ma miejsce dwukrotnie w ciągu roku: wiosną w maju i jesienią w listopadzie.

Cel Europejskiego Tygodnia Testowania – zawsze pod hasłem Testuj. Lecz. Zapobiegaj. – również pozostaje ten sam: zjednoczenie organizacji partnerskich w całej Europie na jeden tydzień w celu zwiększenia dostępu do testów i promowania świadomości na temat korzyści płynących ze wczesnego wykrywania HCV i HIV.

Co warto wiedzieć, zanim podejmie się decyzję o zrobieniu testu na HIV?

CO TO JEST TEST NA HIV?

Początkowo testy wykorzystywane w diagnostyce HIV wykrywały jedynie przeciwciała skierowane przeciwko wirusowi, produkowane przez układ odpornościowy człowieka żyjącego z HIV. Wyprodukowanie przeciwciał w takiej ilości, by mogły być zauważone (wykryte) przez test wymaga czasu (ten czas nazywamy okienkiem serologicznym). Dlatego obecnie w ramach laboratoryjnej diagnostyki zakażenia HIV zaleca się stosowanie testów serologicznych tzw. IV generacji, które umożliwiają wykrycie antygenu p24 HIV (typowo po 2 tygodniach od zakażenia) oraz przeciwciał anty-HIV 1/2 (po 4-12 tygodniach od zakażenia). Obecnie nie zaleca się stosowania w laboratoryjnych badaniach przesiewowych testów tzw. III generacji (z wyjątkiem tzw. szybkich testów), bowiem pozwalają one na wykrycie jedynie przeciwciał anty-HIV 1/2 (okno diagnostyczne wydłuża się do 12 tygodni). Ujemny wynik testu przesiewowego IV generacji pozwala zakończyć diagnostykę po 6 tygodniach od ekspozycji.

JEDYNĄ METODĄ WYKRYCIA ZAKAŻENIA HIV JEST WYKONANIE TESTU W KIERUNKU HIV

JAK WYKONYWANY JEST TEST NA HIV?

Wykonanie testu wymaga pobrania niewielkiej próbki krwi. Na ogół nakłuwa się żyłę w zgięciu łokciowym. Nie trzeba być przed tym na czczo. W Polsce do pobierania krwi używa się zawsze sterylnych, jednorazowych igieł i strzykawek.

JAK DŁUGO CZEKA SIĘ NA WYNIK TESTU?

W zależności od tego, gdzie wykonuje się test, czas oczekiwania na wynik to jeden do kilku dni. Jeżeli wynik testu przesiewowego okaże się dodatni, wówczas konieczne będzie wysłanie krwi do laboratorium wykonującego testy potwierdzające zakażenie, to znaczy testy Western blot lub PCR, co może się wiązać z dłuższym oczekiwaniem na wynik.

Wykonanie testu na HIV to wyraz odpowiedzialności i troski o zdrowie Twoje i Twoich bliskich

CO OZNACZA WYNIK UJEMNY TESTU?

Wynik ujemny (negatywny) testu przesiewowego oznacza, iż w badanej krwi nie znaleziono przeciwciał przeciwko wirusowi HIV i antygenu wirusa. Jeśli przez 6 tygodni poprzedzających wykonanie testu nie było żadnych sytuacji, które mogłyby doprowadzić do zakażenia HIV (na przykład kontaktów seksualnych z osobami, które nie robiły sobie testu i nie wiedzą, czy są zakażone, używania wspólnie z innymi sprzętu do iniekcji) wynik ujemny oznacza, iż badany pacjent/pacjentka nie jest zakażona/y HIV. Ale nie musi tak być do końca życia. Wszystko zależy od tego, jak wiele będzie się wiedzieć o możliwościach zapobiegania zakażeniu i używania tych wiadomości w życiu.

CO OZNACZA DODATNI WYNIK TESTU?

Dodatni (pozytywny) wynik testu przesiewowego nie jest wynikiem ostatecznym. Zdarzają się wyniki fałszywie dodatnie (np. w przypadku ciąży, choroby autoimmunologicznej, szczepienia). Dodatni wynik testu przesiewowego zawsze musi zostać potwierdzony przy pomocy testu potwierdzenia. W teście potwierdzenia poszukuje się przeciwciał, ale skierowanych przeciwko poszczególnym antygenom wirusa (test Western blot) lub poszukuje się materiału genetycznego wirusa (test PCR). Dopiero dodatni wynik testu potwierdzenia upoważnia do stwierdzenia, iż pacjent jest zakażony HIV.

KTO POWINIEN ZROBIĆ SOBIE TEST? KAŻDY, KTO:

- kiedykolwiek miał kontakt seksualny:
  - z przypadkową osobą/osobami,
  - z osobą żyjącą z HIV,
  - z partnerami/partnerkami mającymi wielu partnerów seksualnych,
- miał wielu partnerów/partnerek seksualnych,
- podczas kontaktów seksualnych nie stosował prezerwatyw,
- przebył jakąś z chorób przenoszonych drogą płciową,
- kiedykolwiek miał kontakty z osobą przyjmującą narkotyki w iniekcjach,
- przyjmował narkotyki w iniekcjach i używał do iniekcji narkotyków lub innych substancji sprzętu do iniekcji, z którego korzystały inne osoby,
- wykonywał np. tatuaż lub założenie kolczyków (piercing) przy użyciu niedostatecznie wysterylizowanego sprzętu,
- stracił kiedykolwiek kontrolę nad swoim zachowaniem (pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych środków zmieniających świadomość).

Test powinny wykonać też kobiety planujące zajście w ciążę lub będące w ciąży, a także ich partnerzy.

GDZIE NAJLEPIEJ ZROBIĆ TEST?

Testy na HIV można wykonać w większości laboratoriów diagnostycznych, za odpłatnością, nie są to jednak testy anonimowe. Najlepszym miejscem do zrobienia testu są Punkty Konsultacyjno-Diagnostyczne (PKD), gdzie test wykonuje się na hasło.

PKD - PUNKTY KONSULTACYJNO - DIAGNOSTYCZNE

tam wykonasz test w kierunku HIV anonimowo, bezpłatnie i bez skierowania

Punkty Konsultacyjno-Diagnostyczne PKD są to miejsca, w których bezpłatnie, anonimowo i bez skierowania można wykonać test na HIV. Ale nie tylko! W takim miejscu można dowiedzieć się wiele informacji o rzeczywistym ryzyku zakażenia, sposobach uniknięcia zakażenia, o tym, czym tak naprawdę jest HIV i AIDS. Rozmowy przeprowadzane są przez doradców (najczęściej lekarzy lub psychologów), którzy uzyskali certyfikaty Krajowego Centrum ds. AIDS. W razie konieczności doradcy wyjaśniają osobom zakażonym, co mają dalej robić, gdzie zgłosić się w celu dalszej opieki zdrowotnej i ewentualnego leczenia. W PKD spotka się osoby profesjonalne, ale też przyjazne ludziom, nie wyrażające uprzedzeń.

Aktualne adresy PKD w naszym kraju, w których można anonimowo, bezpłatnie i bez skierowania wykonać test w kierunku HIV przez cały rok i dodatkowo w niektórych dniach w czasie Europejskiego Tygodnia Testowania znajdują się na stronie **aids.gov.pl** w zakładce **Testy na HIV**.

JAK ODBIERA SIĘ WYNIK TESTU

Test odbiera się osobiście, podając hasło przyjęte przed wykonaniem testu. Nie udziela się informacji o wyniku telefonicznie lub korespondencyjnie.
Odbieranie wyniku jest okazją do wyjaśnienia wątpliwości, upewnienia się co do znaczenia wyniku. W przypadku wyniku dodatniego doradca poinformuje o dalszej drodze postępowania.

Projekt pn. "Profilaktyka HIV/AIDS w Gminie Lyski"
realizowany jest przez Urząd Gminy Lyski
dzięki grantowi uzyskanemu w Konkursie Pozytywnie Otwarci.

Projekt pn. "Profilaktyka HIV/AIDS w Gminie Lyski" realizowany jest przez Urząd Gminy Lyski z grantu uzyskanego w Konkursie Pozytywnie Otwarci